

Tas Latweeschu draugs.

1843. 21. Janwar.

3 scha lappa.

Jaunâs sinnâs.

Is Pehterburges. (16. Dez.) Arri neredsigs zilweks warr, ja tik no firds griss, sawu deenischku maisi gohdigi un labbi deesgan nopolniht. Zo mums weens semneeks, wahrdâ Waffili Jakowlew, mahza, kas appaksch leelâs muischhas ne taht no Pehterburges dshwo. Winnam jaunâs deenâs wezzaki, nebehda-dami, weeglas bakkes ne bija likuschi eepohchte, un raug', niknas bakkes winnam 12tâ gaddâ uskritte un, kâ jau daudsreß noteek, gaisminau us abbahm azzim maitsaja. Tok schi nelaime winnu nedî pahrleeku apbehdinaja, nedî kahrdinaja, nabbagôs eet; bet winsch tâ patt, kâ jau eesahzis, arri nu bes gaisminas sawu nelaika tehwa ammatu strahdaja, putnus spohstidams. Un Deews, kam patish, kad zilweks us gohdigu zellu sawu deenischku maisi mekle, tas apfwechtja nabbaga jaunekka puhles; tâ kâ wins-nam nu jau pa wisseem scheem 17 gaddeem brihnischki laimesahs. Pats ausch tihklus, raija sprahstus un flagsdinus, isleek spohstimus tai meschâ, kas tur turou, un us tahdu wihsi neapnizzis ar sawu darbu puhledamees, winsch drihs tik tahl nahze, ka wissi kaudis tur apkahrt winnu usteize par to wiisu gudraku un laimigaku putneeku, un kâ winsch sawus fakertus putnitus pahrdohdams, few labbu naudas teefu nopolniha. No jaunahm deenahm bes aztinahm pee schi darba eeraddinajees, winsch tik skalli vissed un taustidams tik drohch sawu zellu staiga, ka wihsch weens pats sawu ammatu isdarra, pats ar ween taifni to weetu atrohd, kur tihkli un spohsti jo labbakt jaileek, un klausidams us to, woi putni dauds woi mas tschirkste un liddina, winsch kaidri to laiku nomanna, kad tihkli un spohsti ja-fawelk zeet. Ea patt winsch, arri tik taustidams un klausidams, labbi sinn ischikt, kahdi tee putnint, ko falehris. Ar wahrdu faktkoht, wissi kaudis tannâ mallâ ne warr isbrihnotees pahr scho neredsigu wihrn, kahds winsch sawâ ammatâ gudrs un samannigs. — Ul faut jel tok arri zitti zilweki, kam-lakam wehl masaks truhkums pee meefas, ne kâ neredsigeem, no schi wihra mah-zicohs, labbak sawu poschu spehku fanemt sawu deenischku maisi nopolniht, ne kâ fa-weem raddeem, woi ir fwescheem zilwekeem par nastu dshwoht, no wiinneem maisi prassidami. Kursch tik no firds griss taifniâ turretees, un ne mittahs vehz tahs dshitees, tam gan arri, kâ tam nabbaga Jakowlew, arj Deewa palishgu un schehla-stbu isdohsees.

(G. E.)

Is Rihges. Muhsu zeeniga rahts ar sawadeem raksteem irr likkuse fluddi-naht, ka arri schinni 1843schâ gaddâ katram Rihges ammatneeku woi birgeru rullê eeraksttam wihrischkam 7 rubli un 75 kap. f. eshoht ja-makfa par galwas-naudu un wissahm zittahm krohna-dohschanaahm, bet ja tam rekrushschu-naudas naw ja-dohd, tad tik 6 rubli. — Kas darba wihru rullê eerakstths, tam lihds ar rekrushschu-naudu ja-dohd 5 rubli f., un bes tahs 4 rubli un 50 kap. f. — Mamma jeb deeneest-kauschu rullê eeraksttam, ja tam arri rekrushschu-nauda ja-makfa, buhs doht 3 rublus f., bet bes schahs 2 rublus 40 kapeikus f.

20tä Dezember te Zehkaba-basmizâ tas kandidahs Ludwig Heerwagen tilke eeswehtihs par Allojes draudses mahzitaju.

7tä Janwar, pulksten 4 pehz pussdeenas brauze fungi pa Pehterburges leelzeltu no Mahtim-krohga pee Rihges lihds Ahdasches postei, un wiinneem no ratteem iss-fritte daschadas drehbes, weens galwas-numberis, funtraktes, mass kastihts, un zittas leetas. Kursch gohda zilweks schahs leetas buhtu atraddis un no-dohtu Maskawas ahrs Rihga pee leelas smilshu eelas tanni nammâ, kam tas numburis 365 un kas pulksten-taifitajam Rohde peedert, tas dabbatu 10 rublus sudr. par gohda-dahwanu.

Is Tehrpates. Tur arri rahts jau sinnu laiduse,zik teem wihrischkem, kas Tehrpates galwas-naudas rullês eerakstti, par scho gaddu ja-makfa. Am-matneeku rullê eeraksttam ja-dohd 5 rubli f., kad tam arri rekrushschu-nauda ja-dohd, bet bes schahs 4 rubli un 40 kap. f. Zittu birgeru rullê eeraksttam ja-makfa 4 rubli un 40 kap. f., weenlihds woi wiinam rekrushschu-nauda ja-dohd, woi ne. Un darba wihru rullê eeraksthes makfahs 3 rublus un 86 kapeikus, arri weenlihds woi tam rekrushschu-nauda ja-dohd, woi ne.

Is Jelgawas. 6tä Dezember Kursemmes general-superdents Wilpert Kal-debrunnas draudsei Illukstes aprigli peewedde un eeswehtiha jaunu mahzitaju, Theodor Lamb erg wahrdâ.

Is Elbinges pilsfehtas, Pruhshu semmê. (26. Dez.) Divi ned-delas gan jau buhs pagahjuschas, tad te ta nelaime notikke, ka diweem wihrerem, kas ne zik taht no pilsfehtas akminu bedre strahdaja, akminus israhdami ahra, tik leels pulks akminu sagahsahs wirsu, ka wiinus pa wissam aishere. Pirmu no scheem nelaimigeem, kas bedres mutte darbojahs, wiina ne zik taht no tur-renes strahdadami darbu beedri gan jau pehz ihfu laizinu israffe, bet bes dwaschas atrabde. Tapehz arri ohtru, kas bedres dibbenâ strahdaja, ne mas ne steidsahs me-fleht; jo wissi dohmaja, schis nu jau pateesi buhshoht woi nosists, woi noslahpis. Scho behdigu wehsti nonesse muischas fungam, kas, tik ko dsurdejis, tulicht steidsahs tai weetâ, kur scha nelaime bija notikkuse, un jo muddigi ohtru pawehleja israffe. — Jau divi stundas bija pagahjuschas, kamehr strahdneeki dsiłaki ne ka diwidemits peh-das bedri atrakfuschi, beidsoht sawu ohtru darba beedru usgahje un wehl dsiłwu atrabde; jo tanni paschâ brihdî, kad bedre sagahsahs, schis us treppem stahweja un tahs semmes, kas wiinam wirsu gahsahs, tam galwu eespeede schlersu kohku starpâ, ta ka palikke wehl deesgan leels zaurums, ka wiinch warreja wilkt dwaschu. Gan

schis nelaimigs strahdneeks bija pagurris, kad to istesse gaifâ, comehr ne mas ne eewainohts, un taggadit atkal jau tikkuschi sawu darbu strahda.

Is Tilsites pilsfehtas, Pruh schu semmê. Te taggadit daschi fungi sabei drojuschees apdahwinah tahbus deenesta laudis, kas ustizzami kalpojuschi, un tadeht winal nospreeduschi, ka ifkatram deenest zilwekam, woi wihrischlim, woi seewischlim, kas neapnizzis pee teem pascheem fungem peezi gaddi bijis, un schinni laikâ gohdbigi un ustizzami kalpojis, no schahs beedribas lahdes mak-sahs desmits dahlberus; bet teem, kas desmits gabbus, jeb wehl ilgaki deenejuschi, trihs desmits lihds peez desmits dahlberus. Tahdas dahwanas spehs isballiht, kaut gan ifkatram no teem fungem, kas peederi pee schahs beedribas, naw waîrak ifgaddu schinni lahdé jaseeleek, ka tik ween pußdahlderi.

Is Wahz semmes. Zitti muhsu lassitaji gan wehl peeminnehs, ka tur jau preefsch gaddeem tahda beedriba zehlahs, kas usnehmahs, ar wahrdeem, raksteem un darbeem laudis skubbinah, ka jel fargatohs, lohpus, putnus un zittus dsihwus kaut ka mohziht. Schi patte beedriba taggad seewischki ar to fahk darbotees, laudis, un ihpaschi wissas fajmneezes un kehfsches pamahziht, kahds leels grehks lihds schim ar to notizzis, ka winnas nabaga siwis mehrdedamas ween effoht nonahwejuschas. Nu patt beedriba islaibuse rakstus, kas ar stipreem wahrdeem pamahza, lai jel no Deewa pusses wairs ne ta tahs siwis mohza, ka tas lihds schim, Deewam schehl, notikke. Jozik dascha kehfsche wehl taggad ar affins-kahrigu prahcu nabbaga siwtina pee galwas israujohnt no uhdens traufka un to siweeschoht neschehligt us zeetu galdu. Rustotees siwtina gan, bet tas tai ne valihdsoht wis; seewa neschehliga prahca ar nasi tai nokassoht tohs zeeti pee meesahm peeauguschos siwonus, un ar zittahm seewahm sieedama un tehrsedama, ar nasi tai usplehschoht wehderu un tai raujoht tahs affinainas eekschas ahra. Balss siwtina ne effoht: ne warroht brehkt, ne warroht faukt pretti; tatschu luht, ka kustahs no tahn breefsmigahm fahpehm un no krampja! Bet tok wehl mohkas naw pa gallam; seewa tai leekoht nasi us galwu, siittoht ar kohka ahmeru wirft un sagreeschoht to pa diwahm pussehm. Un raug', tas wiss daudfreis noteekoht behrnu preefschâ, kurreu sîrds, warr buht, zaur to paleekoht neschehliga un zeeta. Tapehz waisagoht zittadi darricht ar siwim; labbaki tulish ar ahmeru tahs nosift, ne ka winnas tik breefsmigi mohziht.

Is Drehsdenes, Sakschu walsti, Wahz semmê. Valdees Deewam, arri tur, ka jau daschâs zittas weetâs, fahk gahdaht, ka wairs ne tohp paglabbatî tahdi zilweki, no kurreem wehl zaur doktereem ihsttin ne sinn, woi nomirruschi, woi wehl dsihwi. Tapehz arri jau taggadit us wissahm kapfehtahm ihpaschi namminî irr ustaisiti, kurrôs no 3. Januar deenas scha gadda noness lihkus un usrauga lihds tam laikam, kad ja-paglabba. Arfidsan wissa scha pilsfehta aprinkî zeeti aislegts, tahbus mirronus aprakt, kas no teem ihpaschi eezelteem mirronu fargeem naw usraudsiti, jeb kurreus paglabbaht wehl naw wehlehts. Par mirronu usraugeem tik ween doktera fungi tohp eezelti.

Is Unguru semmes. Wehl stahweja tur no ta wezza brunneneeku namma, ko fauze Blanizza, weens muhris, ne tahl no ta zeema Luhrotsch. Schis muhris ne

fenn ar leelu trohfsni eegahsahs; ta ka to wissapkahrt warresa dsirdehti. Geema eedsihwotaji fasfrehje leelâ pulkâ, zerrebadî wezzâ muhri eekschâ jebkahdas mantas atraß; jo winni no tehwu tehweem bija dsirdejusch, ka tee brunneneekti, kas schinni nammâ wezzôs laikôs dsihwojusch, lohti baggati eshoht bijusch, un laikam faru seltu un fudrabu tur patt eemuhrejusch. Bet raug', mantu weetâ winni eeksch ta muhra gitte ne atradde, ne ka weena zilweka kaulus un galwu, kam sohbu starpâ preekschkar: rams atslehgs bija eespraupts. — Un ta nu irr nahzis pee gaismas, ka wezzi brunneneki tohs farus beedrus, kas laikam winni noslehpjamas leetas isplukschkeja, ar to irr nostrahpejusch, ka winneem tahdu atslehgu preeksch muttes kahre un winnus eemuhreja dsihwus.

Is Belgeru semmes. Atrohdahs tur falla, kam wahrdts Dihweland, tur 29ta Dezember laudis redseja, ka sibbens eespehre leelâ barrâ freedamu gulbu, un fesch no teem kahdâ sehtâ nokritte semme. Eschetri pa wissom nospert.

Is Spraneschu semmes. Taggad eeksch Parishes weens kungs, wohrdâ Fiarenzi, no Itahlies semmes irr atmazis; tas par noudu rahda f кудру, kureem wiensch wissadus stikkus un skunstes irr i smahzis. Tee staiga pa fahrtahm, ka saldati; uskohpj, kad winneem pawehl, pa strikkotreppem us kahdu muhri; zihniyohs zitti prett zitteem, un proht arri, kad winni ehzim eeededjina, ahtrumâ sawas mantas isglahbt un drohshâ weetâ aisnest. Luhf, gan laikam leelas puhles waisaga, kamehr tik maseem tahrpeem tahdas gudribas eemohja!

(Schai un Atai lappai pawaddons no wessela bohgena, kur atrohdahs I. Derrigas mahzibas pahr to stahsu, ka Zehkaba dehli ohtra lahga gahje us Egipti; II. Osihwoscharas gudriba. Ohtra dahwan; III. Lauma gadda dseesma; un IV. Trescha un zettora jautaschana.)

Sinna,zik naudas 20 Janwar-mehn. deenâ 1843 eeksch Rihges maksaja
par daschahm prezzehm.

Maksaja:		Sudr. naudâ. Nb. K.		Maksaja:		Sudr. naudâ. Nb. K.	
Par		Par		Par		Par	
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 30	1 pohdu (20 mahzineem) waslu		7			
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	— tabala = = = = =		65			
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 40	— sveesta = = = = =		2	60		
— ausu = = = = =	— 70	— dseleses = = = = =		75			
— firnu = = = = =	1 50	— linnu, krohna = = = = =		2			
— rapju rudsu-miltu = = = =	1 30	— brakka = = = = =		1	80		
— bihdeletu rudsu-miltu = = =	2 —	— kannepu = = = = =		1			
— bihdeletu kweeschu-miltu = = =	3 —	— schekhiu appinu = = = = =		2			
— meeschu-putrainu = = = =	1 50	— neschekhiu jeb prezzes appinu		1	20		
— eefala = = = = =	1 10	— muzzu filku, egli muzzâ = = = =		7			
— linnu-sehklas = = = = =	2 50	— lasdu muzzâ = = = =		7	25		
— kannepu-sehklas = = = = =	1 50	— simalkas sahls = = = = =		4	10		
1 wesumu feena, 30 pohdus smagga	3 —	— rupsas baltas sahls = = = =		4	25		
barrotu wehrschu galstu, pa pohdu = =	1 20	— wahti brandwihua, pnsfdegga = = = =		7			
		— diwdeggä = = = =		9			

Brihw drickeht. No Widsemmes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napier sky.